

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 6 luni ..... 10 cor.
pe 3 luni ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
Nr. de Duminică pe an 4 cor.
pentru România și străinătate pe an
40 franci

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un tir garsonat: prima dată la
bani; a doua oară în bani; a 3-a
oară în b. de fiecare publicație.

Astăzi abonamentele, cât și inserțiile
nu se pot plăti în avans în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat

Scrisorile retracate nu se primesc

Cătră alegătorii Români din comitatul Aradului!

In 17 Noembrie st. n. se vor ține alegerile de membri congregaționali pentru comitatul Aradului. Se vor începe prin urmare de sigur de ne acum agitațiile printre alegătorii Români, pentru un candidat ori altul.

Grăbim a avisa pe alegătorii Români să se ție la o parte de aceste agitațiuni și să nu se angajeze nici într-o parte. Sunt puse la cale pentru a sparge zidul solidarității și a biruinții noastre. S'astepte deci avizul clubului comitatens român, care în timpul cel mai scurt va designa și persoanele pentru fiecare cerc, persoane, cari merită încrederea obștei românești și pe cari va avea datorința a-și da votul fiecare Român de omenie.

REVIZIUNEA REGULAMENTULUI.

De două zile încoace situația parlamentară în Budapesta întârșează platforma de astă vară: încăerări furtunoase între opoziție și guvern. Dezbaterile asupra proiectului reviziunii, ce s'a început Sâmbătă, s-a deslășuit patima în toată plenitudinea ei, în lupta opoziției și sfârșitul nici prevede nu

se poate. În ședința de Sâmbătă a vorbit Kossuth Ferencz, șeful opoziției kossuthiste și ministrul președinte Tisza, reflectând lui Kossuth. Din vorbirile lor, pe cum și din manifestațiunile exterioare, ce au secondat acestor vorbiri, s'a putut neîndoelnic constata abizul mare între aceste două tabere, fără nici o punte de trecere. Partidul guvernamental este mai mult ca ori când însuflețit de șeful său, pe care e gata a-l urma până la extrem în aceasta luptă; opoziția e însăș mânia ironisătoare, hotărârea neînfrântă rezistențe. Aceasta e icoana de azi a situației, reală ori părută în stadiul prim al dezbaterii. Care va fi cea de mâne, ce schimbări se pot produce în cursul luptelor: nu se poate nici profeti.

Am mai asistat ca spectator al acestor fel de lupte din partea opoziției pornite cu mare alaiu și zgomot, sfârșitul fiind demoralizarea luptei. Și am văzut ori câte acțiuni de guvern, vestind intransigența față de tot cuvântul proiectului, la sfârșit făcând concesii esențiale. Și, guvern și opoziție au rămas tot ce au fost.

În cercuri guvernamentale s'a discutat că proiectul de reviziune, azi, după-ce partea cea mai esențială dintrinsul a fost abandonată, nici pe departe nu mai are pentru guvern importanța, ce a avut-o. Lăsându-se din proiect modificarea cu privire la asigurarea proiectului de recruți, chiar proiectul întreg se poate abandona. Guvernul îl menține însă — după cum pretind unii a ști — pentru a ține în frâu obstrucția și a-l

lua din ascuțiș pentru vremea dezbaterilor altor proiecte importante.

Acțiunea reviziunii reclamă timp îndelungat și într'astea se impun legislației alte chestiuni de importanță vitală. Sunt mulți cari rezonază așa, că guvernul va întrerupe dezbaterile fără prospecte de sfârșit asupra reviziunii, pentru a rezolva chestiunile curente, cari nu sufer amânări. Dacă opoziția însă le-ar obstrua și pe acestea, atunci guvernul ar reveni la proiectul de reviziune, pe care l-ar trece cu forța în parlament. Numai după aceasta ar urma dizolvarea parlamentului.

Asta ar fi deci combinațiunea guvernului față de orice probabilitate. Ori, asigurarea dezbaterii parlamentare pe seama tuturor afacerilor curente, cu întreruperea discuțiunii reviziunii și cu sabia lui Damocle atârând mereu deasupra; ori trecerea cu forța, cu măsuri draconice a proiectului reviziunii și la sfârșit dizolvarea parlamentului.

Dar posibilitatea aceasta a doua ar urma numai atunci, dacă opoziția prin purtarea ei l-ar forța pe guvern pentru a alege aceasta.

Guvernul speră că opiniunea publică a țării, cu cât va fi mai agresivă obstrucția, se va forma în favorul său și a partidului liberal cari stau în serviciul aparent al restituirei ordinii parlamentare.

În ori ce caz, viitorul apropiat ne pune în perspectivă interesante evenimente, pe cari trebuie să le urmărim cu neîncetată luare aminte.

O CHESTIE DESCHISĂ.

Răspunsurile sunt așteptate

„Măi, imi zicea prietenul meu, de geaba crezi tu... credință deșartă... ești un naiv..."

„Și tu ești cuminte?" îi răspund.

„Femeile noastre? Să le poți face să cetească măcar un lucru de seamă... dar încă să le dai de lucru intelectual!..."

„Ce lucru, mă? De cetit știu că au să cetească. Doar contingentul consumatorilor scrierilor literare și peste tot ce se publică românește, femeile sunt. Nu mă crezi? Intreabă veterana „Familia". Dacă „Luceafărul" n'a ajuns să cetească încă terenul ce i-se cuvine, vina nu este a cetitoarelor, ci a lipsei de reclam. Căci reclamul e sufletul negoțului, ori cât de ideal ar fi el. Și lipsa de colportajiu e un defect pentru cei-ce nu-și țin „jidanii proprii"... Tot femeia română este aceea, care ne va salva prezentul și mă va pregăti viitorul..."

„Se vede că nu ai nevastă. Mă!

„Pardon! Voi avea în curând..."

„Până să ai, ia mai ascultă-mă și pe mine: Dantele, funte, „bluze sparte", sezonul și pălăriile, ghetetele și sezonul, umbreluțele și—soarele, ploaia și umbreluțele, galoși-șoșoni, șoșoni-galoși, butoni, chevrâu și hiber; iarna și bal, primăvara și excurzii, vara și cură, toamna și expoziții, și—la urma urmelor: conturi și paraconturi!... Fugi cu cucoanele tale!"

„Stai, amice! Nu te repezi. Fiecare lucru la timpul și cu rostul său. Astea sunt necesități sociale. Astea sunt nimicuri..."

„Cât crezi c'o să țină zestrea, la care te obligi, — pentru cazul de divorț?"

„In slăbește-mă cu d'alde astea!.. O faptură adorabilă. Un suflet visător, care din viață îți face vis, iar visul tău de fericire îl intrupează în viață; o intelectuală superioară, care prin însăși firea sa senzibilă, proprie femeii, îți potențează binele..."

„Potențează? Pe amarul!

„Slăbește-mă!

„Intelectuală superioară...?"

„Ști că-mi pare rău? Fac apel!

„Ce apel!

„Voi, ăștia, cari faceți pe învățați, cari sunteți plini de voi înși-vă, nu înțelegeți că adevărul poate fi și în afară de voi. — Voi, ăștia filozofii, cari socotiți cu centimetrul intensitatea sentimentului, nu vă dați seama de lumea de simțiri din sufletul femeesc, care singură a făcut minuni în lumea aceasta. Voi bagatelisați ce e sfânt în sufletul omenesc. Puneți la cântar adevăruri pe cari numai inima le brodește..."

„Și tu filosof?"

„Nu sunt filosof! Dar simt în inimă, știu ce e femeia..."

„Ai văzut-o plivind ceapă?"

„Nu fi banal!... Te asigur că tu nu ai să rezolvi, cu capul tău plin de nori logico-metempsihozici, o problemă filosofică ce voui pune eu."

„Hm! Tu?"

„Nici nu fac apel la mințile voastre bărbătești; voi sunteți uzați. Ceva nou! Femeia a dat viață mântuirii, femeia va rezolva marile probleme."

„Bine. Dar unde vrei să ajungi?... Voiu capitula, când voui vedeă pusă problema în așa chip, ca să pot aștepta rezolvirea ei dela alții, adecă dela altele. Și imi voui trage concluziile, — când îți voui vedeă la muncă femeile."

„Bine!"

Onorate Cetitoare,

— Intrând în această discuție cu un veteran prieten, al cărui nume nu e de trebuință să-l știți, am ridicat steagul pentru sexul frumos. Voi să-l țin sus, și să-l duc la biruință, cu deviza: „Problemele mari în lume numai femeia, sentimentul ei le-a rezolvat."

Pășesc dar în luptă cu acest steag și cer plebiscit feminin asupra problemei următoare:

În lume sunt două feluri de oameni:

Unii, cari și-au format o părere definitivă despre eul propriu, alții cari nu îndrăznesc să se socotească de suprem arbitriu în ce privește „nosce te ipsum" (cunoaște-te pe tine însuși).

În lume sunt două feluri de oameni:

Proștii și cumiții.

Cari sunt proștii cari cumiții? —

În interesul cauzei pe care o reprezint, în interesul adevărului și în interesul rezolvării unei probleme de valoare intelectuală-morală, fac apel la gentilele noastre Cetitoare și le rog, ca răspunsul lor motivat — care se va publica tot la locul acesta — să binevoiască a-l trimite la adresa acestei redacțiuni, cu indicația specială, pe plic, pentru subscriitorul acestor șire.

Alhambra.

Guvernul austriac și întâmplările dela Innsbruck. Din Viena se telegrafează, că în Dieta provinciei din Austria de jos s'a răspândit faima asupra demisiunii guvernului austriac, care ar sta în nex causal cu incidentul dela Innsbruck. Nu suferă îndoială, că ministerul se află într'o situație gravă. Monarchul este foarte mâhnit din cauza tulburărilor sângeroase și mai ales s'a scandalizat de purtarea locșitorului provincial din Tirolia, că acesta n'a trimis monarchului rapoarte fidele.

Conform informației ziarului „Fremdenblatt” prim ministrul Koeber a răspuns la telegrama deputatului Dr. Erler cu următoarea depeșă:

„Evenimentele foarte regretabile necesită guvernul la luarea tuturor măsurilor pentru susținerea ordinii publice, ceea-ce se va și întâmpla. Agitațiile premărgătoare demonstrațiilor sângeroase nu le pot din destul condamna, de oarece este afară de orice îndoială, că aceste agitații au dat ansă la desordini de caracter acut”.

Prim ministrul Koeber s'a prezentat Sâmbătă la monarchul în audiență, făcând un raport asupra evenimentelor sângeroase dela Innsbruck. Guvernul se pregătește să dea o aiin pentru suspendarea prelegerilor la facultatea italiană, ca să se evite tulburările pe mai departe.

Contra proiectului Berzeviczy.

Citim în «Telegraful Român» din Sibiu: Membrii adunării municipale a comitatului Sibiu s'au întrunit Vineri la o consfătuire în Sibiu la care, conform invitației, au luat parte și alți alegători din comitatul Sibiuului. Consfătuirea a fost condusă de dl Dr. Liviu Leményi, prezidentul clubului român municipal din com. Sibiuului, iar agendele notariale le-a săvârșit dl Lazar Tritian, asesor referent konzistorial.

Intrunirea a ridicat protest în contra proiectului de lege al dlui ministru de instrucție Berzeviczy, votând încredere și mulțămirea episcopatului român, care l'a combătut și până acuma; a ales apoi delegați pentru o eventuală conferință națională și a luat măsurile necesare pentru alegerea membrilor adunării municipale a comitatului Sibiu, în locul acelora, al căror mandat expiră cu finea anului acestuia. La orele unsprezece și jumătate consfătuirea a fost încheiată.

În Virșeț s'a convocat pe ziua de 16 Nov. o conferință în cestiunța proiectului. La Zombor și Becicherecul-mare se vor convoca adunări bisericești în cari se va lua poziție contra proiectului. Se afirmă, că se lucrează puternic pentru convocarea unei mari adunări a întregii metropolii sârbești.

DELA BLAJ.

Iubileul gimnasiului român gr.-cat. Adunarea învățătorilor din Arhidieceza gr.-cat. a Blajului.

Joi în 3 Novembre st. n. s'au împlinit 150 de ani dela deschiderea școalelor din Blaj. Preamărite să fiți voi ziduri bătrâne, binecuvântate de Dumnezeu, ce un veac și jumătate ați răspândit lumină și cultură româ-

nească !! O, dacă ați putea vorbi, ne-ați spune atât de multe povești despre fiul neamului nostru, cum între multe jertfe și suspine și-au câștigat învățătura. Ne-ați vorbi despre atâtea generații de dascăli învățați, cari între voi, departe de ori-ce șgomot și pompă lumească modești și simpli în traiul lor ca niște apostoli, au ținut nestinsă lumina adevărului și focul iubirii de neam ca niște vestale !!

Din acest incident însemnat se proiectaseră serbări grandioase, concerte și banchete.

Însă anul acesta secetos, cu mizeria, ce ne bate la ușă, ni-a vestejit dorințele de petreceri.

Astfel iubileul ni-l'am serbat în casa lui Dumnezeu, unde sub o sfântă liturgie la care au asistat toate institutele de învățământ sub conducerea corpului didactic, am adus mulțămirea lui Dumnezeu că ne-a trimis un veac și jumătate darul său cu îmbelșugare. Dl profesor gimnazial Emil Viciu a ținut o vorbire festivă, făcând istoricul gimnaziului, arătând meritele episcopilor jertfitori pentru școale, îndemnând tinerimea spre virtuți frumoase și spre sirguintă la învățătura.

Astfel am iubilat fără șgomot, urmând pildele marelui întemeietor al școalelor.

In 4 și 5 Novembre s'a ținut adunarea generală a Reuniunii învățătorilor din arhidieceza gr.-cat. Alba-Iulia și Făgăraș.

Dl președinte George Muntean director prep. deschide adunarea printr'o avântată vorbire, recomandându-ne ca întru împrejurarile aceste grele, când se pun atâtea stavile instrucției în limba maternă, să nu ne pierdem cumpătul, ci să ne strîngem în jurul capilor bisericești, cari își vor ține de datorință a lupta până la ultima picătură de sânge pentru apărarea școalelor și a limbii românești.

Constatându-se prezența membrilor Reuniunii în anul expirat de către secretarul I dl Pentru Ungurean, din cari să vede că în diferitele despărțăminte s'a lucrat cu spor ținându-se adunări în cari s-a disertat despre teme din sfera pedagogiei și a economiei și s'au ținut prelegeri practice, cari au fost discutate cu multă obiectivitate.

Din raportul cassarului și al comitetului redacțional al «Foiș școlastice» rees cu durere **restanțe însemnate** în achitarea taxelor de membri și a abonaților la foaie.

După cari Esc. Sa dl Metropolit, Dr. Victor Mihali de Apșa, care a onorat adunarea cu prezența Sa a pus la dispoziția cassarului două premii plătite în aur de câte 100 cor. din cari unul să se dea pentru tema «Cum își va putea scoate învățătorul salariul său fără să vie în conflict cu ceva», iar al doilea învățătorului, care va dovedi, că a făcut mai multă miere cu stufii săi după sistemul Dzirdzon.

Dl Alexiu Pocol, mare proprietar în Baia-Mare făcându-se membru fondator asemenea pune la dispoziție un premiu de 100 cor. destinându-l învățătorului, care va avea mai mulți copii la școală.

La acestea II. Sa dl Iuliu Bardoși inspector pens. aduce vii mulțămite generoșilor donatori în numele Reuniunii.

Esmișându-se comisiunile pentru examinarea raportului general, pentru examinarea rațiociniului pe anul 1903/4, a proiectului de buget pe 1904/5 și pentru examinarea raportului comitetului redacțional, se încheie prima ședință.

În ședința a doua urmează întâi raportul comisiunilor exmisse.

După aceea o serioasă discuțiune asupra temei: «Mijloacele cele mai acomodate cu ajutorul cărora s'ar putea stabili buna înțelegere între preot și învățator, pentru ca prin aceasta să se dea un avânt îmbucurător educației și instrucției poporului nostru».

Se fixează apoi câte-va teze pedagogice științifice pentru proxima adunare.

După cari presiulul încheie adunarea prin o vorbire bine-simțită.

Adunarea a fost bine cercetată de un frumos număr de învățători, canonici, prof. gimnaziali și un protopop.

Discuțiunile s'au ținut la un nivel înalt. Învățătorii sunt conștii de chemarea lor. Onoare lor!

Lelia.

Lupta între Nemți și Italiani.

— Demonstrațiunile din Innsbruck. —

Ura adâncă dintre Nemți și Italiani a izbucnit în sângeroase bătăi pe stradele Innsbruckului. Demonstrațiile de Vineri s'au continuat, dar totuși n-au avut proporțiile de ieri. Advertimentele la pace ale guvernului, rectorului universității și a primarului orașului, pe dealtă parte măsurile energice polițiale ale guvernului, au avut efect. Din toate părțile s'a conșnat miliție în Innsbruck și guvernul e hotărât, că dacă vor continua desordinele, să proclame starea de asediu. Ministrul președinte Koerber a fost primit Sâmbătă în audiență la împăratul, reportându-i despre cele întâmplate. Restabilirea ordinii cu ori ce mijloace a fost dorința expresă a M. Sale.

Răsboiul ruso-japonez.

Telegramele de azi aduc nouă amănunte asupra rezultatului asedierii de 10 zile a Port-Arthurului. Depeșele de azi confirmă toate că Japonezii au cucerit un fort de pe înălțimea Erlungșan, și că artileria japoneză a aprins și scufundat câteva vase rusești. O știre telegrafică vorbește și despre pătrunderea Japonezilor în cartierul chinez al orașului, dar vestea asta nu este încă adevărată. De asemenea așteaptă confirmare și vestea despre nimicirea fortului Paiusan care se află în imediata apropiere a portului. După acest bombardament de 10 zile a urmat o scurtă pauză, din care împregiurare o telegramă trage concluzia, că Japonezii se lasă deocamdată de a mai asalta Port-Arthurul, ci se vor odihni până la primăvară, când apoi de nou vor năvăli asupra lui. Vestea asta pe lângă că este ridiculă, este și improbabilă, de oarece, ce înțeles ar avea debarcarea continuă de soldați la Dalny, dacă nu pentru a întări și întregi golurile armatei asediatoare?

Dăm aci următoarele telegrame mai recente:

Tokio 5 Novembre. La Tokio se crede, că Japonezii nainte de primăvară abia vor mai face altă încercare pentru luarea Port-Arthurului. Consulul rusesc a primit o depeșă șifrată, că a încetat focul dinaintea Port-Arthurului. Rușii așteaptă cu nerăbdare sosirea flotei Baltice.

Londra 5 Nov. Ziarul «Daily Telegraph» este informat din Sanghai cu datul de ieri, că Japonezii au ocupat cale de 300

metri de Atșan și Sanșuban toate drumurile și șanțurile, și că au luat bateria rusă, P. de pe fortul Erlunșan. Acum se află în poziție defavorabilă, în imediata apropiere a fortului. *Intențiunea lor era să ocupe astfel de poziție, din care să poată bombarda cu succes și astfel gonî din port flota rusească.* Se vestește și aceea, că Japonezii au pătruns în cartierul chinezesc, unde s'au fortificat cu șanțuri. Această știre însă nu este confirmată. *Țarul Nicolae ar fi lăsat mână liberă lui Stoessel, dar acesta încă n'a putut primi permisiunea asta.*

Londra 5 Nov. Raportorul agenției telegrafice Reuter, care se află în tabera armatei de asediu, trimite următoarea depeșă cu datul de azi după amiază: S'a răspândit vestea, că *Japonezii au cucerit fortul Vangai, au scufundat mai multe năvi de transport și au aprins mai multe vase din port.* Aceste știri însă nu sunt încă confirmate.

Londra, 5 Nov. Țarul a investit pe Stoessel cu deplină putere pentru viitor, dar generalul nu va putea primi această știre. Țarul spune în epistola sa, că Rușii sunt satisfăcuți de rezistența eroică a garnizonei din Port-Arthur exprimându-și speranța, că lucrurile se vor schimba în spre bine.

Londra, 5 Nov. Din Sanghai se vestește: Situația Rușilor dinaintea înălțimii Erlunșan nu este favorabilă. Se vestește și aceea, că în portul Port-Arthurului *trei vase ruse au fost scufundate, dintre cari două deja Martia trecută erau total sub apă.* Mercuria trecută s'a scufundat un torpilor. *Tabera rusă și fortul rusec de pe înălțimea Paiusan a zburat în aer.*

Câmpul de luptă mandciurian.

Petersburg, 5 Nov. Agenția telegrafică rusă raportează din Datsipu, care se află la sud de Mucden, cu datul de azi: În fiecare zi sunt ciocniri la ordinea zilei între artileria. Ambele armate sunt deja în imediată apropiere în fața satului Nangantșă.

Flota baltică.

Gibraltar, 5 Nov. (Reuter), Vasele de război engleze *Magnificens* și *Victoria* au primit ordin să circule prin pasul Gibraltar. Seara ambele vase au plecat spre Tanger. Aici a sosit știrea că flota rusă seara asta va părăsi Tanger.

Tanger, 5 Nov. Azi întreaga flotă rusă cu două vapoare de cărbuni și un vapor pentru bolnavi a plecat pe oceanul Atlantic.

Bizerta, 5 Noembre. Contra-torpilorii flotei ruse Bodry, Bedsupreșui și Blespiasin au sosit aici.

Gibraltar, 5 Noembre. Patru vase de război engleze au primit ordin pentru plecare grabnică. Se crede, că vor pleca spre vest.

Organizarea armatei Japoneze.

Din „National Zeitung“.

După dispozițiunile legii militare în vigoare în Japonia, serviciul activ de trei ani începe dela etatea de 20 de ani; urmează patru ani în rezervă cu două servicii de o durată de câte trei săptămâni de zile și apoi rezervistul intră în armata teritorială, unde până acum avea să stea încă cinci ani făcând două exerciții, fiecare de două săptămâni împlinite. Acum, noua lege, în interesul apărării țării și ținând

seamă de războiul actual face o modificare adincă: ea nu numai că face de două ori durată serviciului în armata teritorială, ci hotărăște că milițiile, contrar dispozițiilor de mai înainte, pot fi întrebuințate în viitor și în afară de teritoriul japonez. Se vede bine că, prin această sporire de 10 ani a serviciului oamenilor recrutați — dela 27 până la 37 ani — armata de operațiune primește, de pe acum încă, o întărire foarte mare, ce se poate urca la cifra de 400.000 de soldați, și care prin o mai lungă durată a războiului și astfel prin posibilitatea unei instrucții militare mai intensive, va dobândi o mare valoare. Dar mijloacele de ajutorare ale Japoniei nu sunt de loc scăzute prin aceste noi trupe pe cari le poate trimite pe teatrul de război pentru apărarea intereselor sale. Lăsând cu totul la o parte faptul că acum vor fi reținuți în țară încă recruții cu doi ani de serviciu, în număr de 45.000 pentru armata teritorială și de 16.500 pentru marină și cari după împlinirea anului vor trece în armata de campanie — cu mare număr de cei apți pentru armată (în anul 1903 erau 428.784 de oameni), atât militia de prima și mai cu seamă de a doua linie, precum și prisosul de cei apți din contingentul anual de recruți, prezintă un rezervoriu pe care apărarea țării nu numai că nu l'a istovit, dar poate prețios, mai cu seamă dacă ține să urmeze cu energie instruirea acestor trupe.

Înainte de izbucnirea războiului cu Rusia, din prisosul oamenilor buni de serviciu militar, cari formează o rezervă de întregire de I-a și a II-a clasă, numai prima clasă a fost chemată la exerciții militare și anume în primul an numai pentru 90 de zile, în cari avea să se capete o instrucție superficială. Dar în Ianuarie anul acesta, timpul de exerciții al rezerviștilor din prima clasă (dela vârsta de 21—27 ani) a fost prelungit mult și de asemenea pentru rezervele de întregire din clasa a doua, a fost introdus serviciul militar spre a putea fi întrebuințate ca garnizoane în lăuntrul țării. Bunele rezultate ale acestor măsuri s'au văzut deja căci după știri sigure, aproape întreaga rezervă de prima clasă a fost înrolată în armata de operațiune și o parte din ea s'a și distins în câteva lupte ca și rezervele de întregire, tot astfel și milițiile vor fi convocate pentru apărarea țării și vor fi organizate militarmente. Negreșit că în privința aceasta lipsesc însă știri sigure și detaliate, ceace se explică dacă se ține seamă cât de aspră e censura în Japonia și cu câtă rigoare se urmărește orice informațiune în această direcție. Se spune numai atât că, cu această organizație, este vorba în primul rând de convocarea milițiilor de a doua linie, cari cuprind pe toți cei cari sunt datorți cu serviciul militar, dela etatea de 17—20 ani și cari prezintă în total un număr de peste 2 și jum. milioane de oameni. Despre întrebuințarea activă a milițiilor de prima linie în afară de granița japoneză nupoate fi vorba, căci după dispozițiile militare, ele se compun din clasele celor în vârstă de 37—45 de ani și deci pot fi chemate cel mult pentru posturile de pază.

Din cele de mai sus, administrația superioară militară japoneză, după ce a pus până acum pe câmpul de război, armata activă (3 ani de serviciu), cam 195.000 de oameni, rezervele armatei active (4 ani) cam 90.000 și rezervele de întregire de prima clasă (7 ani) în cifră rotundă 45.000 de oameni — pentru continuarea războiului poate conta cu siguranță pe întreaga armată teritorială (10 ani) și pe milițiile de clasa a doua cu trei ani împliniți de exerciții. Astfel stând lucrurile, se poate presupune că Japonia nu va fi constrinsă a înceta ostilitățile din lipsa de întregire a armatei sale aflătoare în campanie.

De altă parte se afirmă că, deși n'ar lipsi trupe instruite și că în această privință resursele Japoniei ar ține mult încă, totuși se va ivi cu siguranță o lipsă de ofițeri pentru instruirea și conducerea acestor trupe. Afirmarea aceasta, deocamdată cel puțin, nu pare întemeiată. După o evaluare aproximativă, pentru toate trupele destinate acum pentru Mandciuria e nevoie în cifră rotundă de 14.000 de ofițeri. La începutul ostilităților se aflau însă în armata activă și în rezervă numai 11.600 de ofițeri, astfel că pe hirtie rămăneau 2400 de locuri neîmplinite. În

realitate însă, lucrul stă așa că prin promoțiunile elevilor din ultimul an al școlii de război au putut fi ocupate cam 700 de locuri de ofițeri, apoi un mare număr de plutonieri, cari în armata Japoneză fac în timp de pace serviciul de ofițeri, au fost înaintați la rangul de ofițeri. Și fiindcă numărul ofițerilor tineri în diferitele unități din Japonia este extraordinar de mare, a fost posibil a se repartiza un număr suficient dintre ei la formațiunile de rezervă și de întregire, fără ca interesele de serviciu ale regimentelor de linie să sufere ceva. Așa dar Japonia nu va duce lipsă nici de ofițeri.

Din străinătate.

Cestiunea cretană. „Neue Freie Presse“ spune, că regele George al Greciei va sosi la Viena, în vreme ce fiul său, prințul George, guvernatorul Cretei a sosit la Londra.

„Din izvor bine informat aflăm — adaugă ziarul — că încercările prințului George spre a face să se hotărăscă anexarea insulei Creta la Grecia, merg foarte rău.

Puterile au dat a înțelege prințului, că în vederea actualei situații a politicii mondiale sunt absolut contrarii schimbării statului-quo.

Turcia n'a făcut nici un pas pe lângă Puteri în chestiunea cretană, cu toate acestea a fost asigurată, că nu trebuie să se teamă de niscal schimbări“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 7 Novembre 1904.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, numărul proximo al foii noastre va apărea Miercuri la amiază.

— **Conferențe preoțești în Bihor.** Cetim în „Familia“: Conferențele preoțești în protopopiatele de pe teritoriul Conzistorului ort. român din Oradea-Mare s'au sfârșit cu cele ținute în protopopiatele Beiuș și Vașcău. — Conferența din Beiuș s'a ținut în 17 Oct. n. Predica a rostit-o preotul din Pm. Câmpani Ioan Pop, iar disertații au fost preoții Vasile Papp asesor cons. din Topasup., Gavril Cristea din Ds. Forău și Corneliu Foltuț din Feneriș. — Conferența din Vașcău s'a ținut la 20 Octombrie n. La sf. liturghie a predicat talentatul și binecunoscutul orator preotul din Șeghiște Moisă Popovici asesor. consist., iar disertațiunile le-au prelucrat preoții Alexandru Pelle din B. Lazuri. Andrei Popa din Criștior și Vasile Nicoruța din Rieni. După ambele conferențe, care au durat aproape până la 2 ore d. m. preoții s'au adunat la masă comună. — La toate conferențele a luat parte și neobositul, însuflețitul vicar episcopesc Vasile Mangra, care acum și-a făcut o icoană clară despre modul de gândire aproape a 260 preoți, căți aparțin jurisdicțiunii Conzistorului condus de P. C. Sa. În tot locul a dat sfaturi și povești înțelepte, care dacă și numai în parte vor fi puse în practică, vor aduce rod îmbelșugat. — Disertațiunile cele mai alese, precum și aprecierile celorlalte, se vor publica în foaia diecezană „Biserica și Școala“.

— **Rectificare.** În prim-articolul nostru de Duminecă s'a strecurat o eroare de tipar și anume terminul alegerilor congregaționale s'a pus că e în 20 st.n. și nu cum trebuia, ca să fie exact: *17 Novembre* st. n. Pentru încunjurarea orî cărei conținut, rectificăm prin aceasta greșala.

— **Membrii aleși în congregația Timișului.** Săptămâna trecută s'au făcut alegerile de membri în congregația comitatului Timiș aleși, fiind și următorii Români: în Aradul-nou Ioan Filip, în Satumare Titus Margineanț, la Lipova Voicu Hamsea.

— **Hymen.** D-nul Sabin Henzel, și D-ra Anna I. Stoian, își anunță celebrarea religioasă a cununiei lor, care s'a oficiat (Duminecă 24 Oct.) (6 Nov.) 1904 în Biserica Sfântul Ioan din Ploesti.

INSERTIUNI și RECLAME.

Să caută o bucatăreasă în vârstă de 30—40 ani care posedă și limba germană.
Adresa I Severineanu, inginer șeful atelierului C. F. R. Turnu-Severin România. 414

Valentiny József iun.

croitor.

ARAD, strada Fabian Nr. 12 la colțul stradei Deák Ferencz (Casa Bonts).

Confectionează tot felul de

costumuri, pardesiuri și paletouri

pentru bărbați, pentru prețuri culante din materii indigene și engleze de lână, după croiu modern.

Novitățile pentru sezonul de toamnă a sosit deja și astfel mă aflu în poziția plăcută ca pe lângă prețuri ieftine să corespund celor mai delicate pretensiuni.

Cu stimă: 342

Valentiny József jun.

croitor.

ARAD, Strada Fabian Nr. 12.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

Damele Engleze, nici odată nu folosesc cremă, ci lapte de castraveți, care se poate căpăta în calitate veritabilă engleză în farmacia lui Balassa K. Budapesta, Erzsébetfalva. Are efect necondiționat sigur și este un mijloc cosmetic inofensiv, care deja după-o scurtă folosire îndepartează alunitele petele de ficat, zgrăbunțele nutesseri, și tot felul de impurități faciale, dând teantului un aspect tinerească și viori. Să fim cu atențiune, ca pe fiecare flacon să se poată ceti numele lui Balassa. Un flacon 2 cor., săpun de castraveți veritabil englez 1 cor, pudră de castraveți 1 cor. 20 bani. Se poate căpăta în ori-care farmacie; prin poștă se trimit de către farmacistul Balassa Kornél, Budapesta, Erzsébetfalva Deposit principal la farmacia lui Földes Kelemen, și drogueria lui Vojtek és Veisz. 367

In atențiunea domnilor voluntari!
CZIRÁKY ALAJOS

croitorul regim. 33 de inf. ces. reg.

ARAD, 359

In colțul străzii Comitatului (Tabajd Károly) și a pieței Andrassy.

Am onoare a recomanda în binevoitoarea atențiune a domnilor voluntari magazinul meu bogat asortat cu uniforme militare de tot armamentul.

Confectionez tot felul de uniforme și ajustări pentru prețuri convenabile, executate în modul cel mai bun.

Bijuterii, oroloage, aur călcat și recuisite de argint, seduli de amantare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii (Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de

bijuterii și oroloage.

Se caută un învățacel.

Nr. Telefonului 438. 381

Prăvălie pentru mânusi și suspensorii a lui

HUBATSCHKEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mânușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân

303

cu respect: **Hubatschek T.**

Cursul pentru pregătirea mai departe a tinerilor al lui

CZOBOR OTTO, ARAD.

Pregătește pentru examenul de admisiune la obținerea dreptului de voluntariat.

In curs funcționează profesori de forță. De plasarea elevilor din provincie se îngrijește direcțiunea cursului. La cercări servește cu informațiuni

358

CZOBOR OTTÓ

conducătorul cursului.

— Kossuth-utca Numărul 41. —

KALMÁR JÓZSEF

prăvălie de aparate electrice.

ARAD, Salacz-utca 2.

Are in deposit:

bicicle de primul rang

precum și toate părțile constitutive pentru bicicle, gumi și lămpi de acetylen!

In atelierul său

reparează, transformă și mărește bicicle cu roate mobile.

Primește emailarea de bicicle în foc, nichelarea părților constitutive de bicicle, sau ori-ce reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plătire favorabile. —

Montează:

telefoane cu incopiere de cerc ori catrală.

Telefoane mici de case, instalări de clopoșele electrice, ori repararea acestora.

— Prețuri culante. —

Are in deposit:

Mașini de cusut SINGER

Mașine cu suveică rotunda sistem Singer ori mașini de cusut pentru odai.

In atelierul său

se primesc tot felul de reparațiuni aparținătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de brodat în rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242.

Nouă ferărie în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public, că am deschis în

ARAD, piața Boros Béni Nr. 6

O nouă ferărie

cu articoli fabricație proprie, și parte comandați din locuri de primul rang.

Primesc comande de turnătorie și obiecte de arangia mente pentru mori, anume ventiluri de moară și petri de moară.

Fer bătrân și metale se cumpără în ori-ce cantitate. Cărbuni de fag se pot căpăta pentru prețuri eftine.

Rugând prețiosul sprijin rămân cu stimă:

Szántó Izidor

fabricant de fer și oțel în Ujdézna.

324

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a m. on. public, că pe **Strada Weizer János Nr. 19,** casa Doamnei vęd. Dr. Petkó, am deschis un

atelier de tapiserie și înfrumșetare

corespunzător intru toate recerintelor de azi.

După o experiență de mai mulți ani câștigată prin pră văliile de acest fel în Arad, precum și în urma legăturilor mele cu cele dintăiu fabrica, am ajuns în poziția plăcută, să satisfac pretensiunilor celor mai înalte ale on. public în această privință.

Primesc arangierea completă de hoteluri, restaurante după moda cea mai nouă, prompt și pentru prețuri culante primesc renovări, reparațiuni și obducerea de biliarde etc.

Rugând sprijinul binevoitor al on. public, rămân

Cu deosebit respect:

330

SZILVÁSY ISTVÁN, tapetier

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comane foarte potrivite, de oare ce a întrebuițarea de apă nesipoasă ori murdără nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cănepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine

Fântăni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, **Stákóczy-uteza 27. sz**

258

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Avisăm pe on. public că sub

Nr. 11 Calea Archiducelui Iosif

(colțul stradei Karolina)

am deschis sub firma

Reuniunea industriasilor Aradani

pentru fabricarea de mobile

un magazin pentru mobile.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public, tot odată rugăm on. public să binevoiască a ne onora cu visita.

Arad, 1 Septemvrie 1904.

364

Reuniunea Industriasilor Aradani

pentru fabricarea de mobile.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuturi de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, astma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischiar, uvdul în pat, influenza, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul cu rent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurdrei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea seafă atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé acestă atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită-I putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțetire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la merhuri învechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central al principatului de Transilvanie și Banat pentru țeară și scrișăritate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Nou magazin de mobile în Arad.

Szabadság-tér 17. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința p. o. public, că azi am deschis în Arad **un magazin de mobile** sub firma împrotocolată a lui

FISCHER J.

care magazin este filiala magazinului de mobile din Timișoara, existent deja de 28 ani.

În urma principiului meu. a experiențelor mele multiple câștigate și a capitalului de circulațiune suficient mă află în poziția plăcută să satisfac tuturor cerintelor on. public pe deplin.

Când îmi iau voia a recomanda noua mea întreprindere prețiosului sprijin al on. public, promit că voi nisui să binemerit de încrederea binevoitoare a on. public prin serviciu prompt, prețuri culante și marfă ndigenă de calitate inexceptionabilă.

312

Cu deosebită stimă:

FISCHER J.
măestru tapesier.